

Мотилькова Зінаїда Олександрівна
молодший науковий співробітник
відділу дослідження і проектування навчального середовища
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
АНКЕТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ШКІЛ
(ДЛЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ) ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ
РІВНЯ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Однією зі складових професійної компетентності вчителя, важливість якої обумовлена сьогодні змінами в освіті, викликаними розвитком інформаційних технологій, є компетентність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

На початковому етапі роботи по підключенню спеціальних шкіл (для дітей з вадами слуху) до РЦДО ми пропонуємо провести анкетування персоналу (директор, завучі, вчителі, вихователі) для з'ясування рівня володіння ІКТ. Адже від цього залежить успіх подальшої співпраці.

Поки вчитель-предметник не усвідомить необхідності самостійного вивчення необхідних йому азів комп'ютерної грамотності і не приступить до вивчення і застосування їх, він не навчиться володіти цим інструментом на належному рівні. До кожного вчителя не можливо приставити фахівця ІКТ, який буде втілювати його задуми. Саме тому, ми пропонуємо на початковому етапі провести анкетування вчителів.

Актуальність теми можна викласти в наступних пунктах:

- Сучасний урок вимагає знання інформаційно - комп'ютерних технологій, вміння грамотно їх використовувати.
- Комп'ютер стає незамінним інструментом у роботі, значно полегшує її, що підвищує ефективність і якість. Це можливо лише за умови досконалого володіння методичним матеріалом та умінням застосовувати його на практиці.
- Найбільш конкурентоспроможною у суспільстві є людина, що володіє інформаційно-комунікаційними технологіями. Особливу увагу вже багато років цьому аспекту приділяли в спеціальній педагогіці.
- Інформаційно-комунікаційна компетентність вчителя - основа ефективності інформатизації освіти. Важливою складовою до підключення спеціальної школи до РЦДО має мотивація самих вчителів. Адже замало навчити користуватися засобами ІКТ – треба пояснити навіщо.
- Використання інформаційно-комунікаційних технологій значно розширюють напрямки роботи вчителя в процесі самоосвіти (як самого вчителя так і його учнів).

Більшість вчителів практиків відмічають, що систематичне використання засобів ІКТ у навчальному процесі та в позаурочний час має сприяти:

- підвищенню пізнавального інтересу до предмету;
- якості знань учнів;
- розширенню кола вчителів, що займаються впровадженням ІКТ, у свої уроки;
- удосконалюванню навчання учнів та вчителів методикою використання засобів ІКТ;

Підвищення інформаційної культури вчителів, навчання їх використанню комп'ютера в освітньому процесі - це актуальні проблеми для нашої спеціальної школи. Крім того, якщо у вчителя рівень ІКТ - підготовки низький, то інтегрування інформаційних технологій в предметну область може неминуче призвести до скорочення кількості часу на основний предмет, що, в свою чергу, може негативно позначитися на рівні викладання предмета.

Мета дослідження: формування і розвиток ІКТ - компетентності вчителя та вихователя спеціальної школи. Завдання:

- навчити педагогічних працівників навикам використання інформаційних технологій в рамках освітнього та виховного процесу спеціальної школи;
- впровадити інформаційні технології в освітню діяльність та створення і використання готових електронних продуктів;
- підвищити рівень загальноосвітньої підготовки учнів за рахунок використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі.

За результатами анкетування заплановано проведення факультативних курсів по підвищенню ІКТ-компетентності вчителів та вихователів, у яких низький рівень володіння комп'ютером.

Способи досягнення мети:

- Проведення просвітницької роботи, буде сприяти формуванню та підвищенню інформаційної культури педагогічних працівників, учнів шляхом проведення конкурсів, конференцій, семінарів.
- Підвищення рівня підготовки педагогів у галузі інформаційних технологій шляхом проведення курсів на базі школи.
- Ведення електронних веб-сторінок педагогів.
- Проведення майстер - класів з використання ІКТ в освітньому процесі вчителями, які активно застосовують ІКТ.
- Участь у роботі професійних тематичних Інтернет проектах.
- Ведення електронної документації, в тому числі, електронних щоденників і журналів.
- Проведення тестування та анкетування педагогів, заохочення за результатами участі педагогів у конкурсах з метою стимулювання їх подальшого розвитку в сфері ІКТ.

Інформаційна культура і комп'ютерна грамотність вчителів повинні бути невід'ємними умовами їх професійного зростання. До того ж, інноваційна діяльність сьогодні вимагає від вчителя ІКТ-компетентності. І тому «ІКТ-планку» потрібно постійно підвищувати, це має бути постійний цілеспрямований процес.

Після ретельного аналізу доступних досліджень з визначення ІКТ компетентності вчителів було розроблено авторський варіант анкети, з врахуванням специфіки спеціальної школи. Нами було проведено анкетування вчителів та вихователів двох київських шкіл – інтернатів (для дітей з вадами слуху) Як показала практика, педагоги не дуже активно використовують ІКТ на уроках, і це обумовлено цілою низкою об'єктивних причин:

- Не всі вчителі психологічно готові до використання ІКТ в освітньому процесі.
- Недостатня кількість електронних засобів, здатних адекватно вирішувати педагогічні завдання вчителя при вивченні конкретної теми.
- Відсутність чітких методичних рекомендацій з використання наявних на вітчизняному ринку електронних засобів навчання.
- Низький рівень володіння програмними засобами для створення власних електронних засобів навчання (презентацій, електронних підручників, тренажерів і т.д.).
- Ліміт часу у вчителя для створення власного електронного дидактичного матеріалу, а також для вивчення, розробки та впровадження нових комп'ютерних методик навчання.

У подальшому в експериментальних школах ми плануємо розробити програму створення єдиного інформаційного середовища, що забезпечить підвищення якості освіти, за наступними напрямками: інформатизація управління (з впровадженням безпаперових технологій); проведення курсів для вчителів та вихователів, у яких низький рівень володіння ІКТ; впровадження інформаційних технологій у навчальний процес та виховну роботу для забезпечення умов формування інформаційної культури учнів, підвищення професійної компетенції педагогів та активізації навчального процесу; створення умов для взаємодії сім'ї і школи через єдиний інформаційний простір.